

KOMMENTTI TOMMI VEHKAVAARAN KIRJOITUKSEEN

Kirjoituksessaan "Huijauksia vain konstruktioita" (n&n 4/97) Tommi Vehkavaara pohdiskelee ansiokkaasti *Alan Sokalin* postmoderniin filosofiaan kohdistaman kriitikin psykologisia motiiveja ja miettii niitä syitä, jotka ovat postmodernin filosofian suosioon johtaneet. Vehkavaara puolustaa niitä ajattelijoita, joita Sokalin *Social Text* -lehdessä julkaistussa kirjoituksessa parodioidaan, ja päätyy huomauttamaan, että "...koska Transgressing-artikkelin huvittavuus on nimenomaan Sokalin eikä hänen siteeraamiensa 'postmodernien' vastuulla, niin sen vakavamielistä julkaisemista hyvässä seurassa voi kyllä ihmetellä" (s. 33).

Vehkavaaran puolustamiin ajattelijoihin kuuluvat mm. Gilles Deleuze ja Félix Guattari, joiden teosta *Qu'est-ce que la philosophie?* (suom. *Mitä on filosofia*, Gaudemus 1993)" Sokal siteeraa ja parodioi

artikkelissaan. Vehkavaara kertoo, että "Deleuze ja Guattari puhuvat aivan omilla käsitteillään, joiden tulkitseminen standardien matemaattisten määritelmien kautta johtaa todellakin älyttömyykseen". Edelleen hänen mukaansa Lacanin toruksia ja Möbius-nauhoja koskevat mietteet on tietenkin ymmärrettävä vertauskuvallisiksi, ja "Derridan puhe Einsteinin vakiosta ... ei ole sen kummallisempaa kuin Derridan teksti yleensäkin." Epä tietenkään.

Tällainen argumentaatio jättää epäselväksi, miksi Sokalin parodiaa ei voitaisi jatkaa ja sanoa, että Sokal puhuu omilla käsitteillään eikä hän tietenkään väitäkään, että se mitä hän sanoo olisi totta, jos hänen käyttämilleen käsitteille annetaan niiden tavantomaiset matemaattiset määritelmät. Miksemme voisi sanoa, että kun Sokal jatkaa Lacanin torus-vertausta väittämällä mm. solmuteorian ja homologiaryhmien olevan relevantteja psykoanalyysissa, hänkin puhuu vain vertauskuvallisesti? Ja miksi meidän oikeastaan kannattaisi kritisoida Sokalin Derridan suhteellisuusteoriaa koskeneille mietteille esittämää absurdia jatkoa? Ehän sekään ole yhtään sen kummallisempaa kuin Sokalin tekstin muut osat.

Mkä on parodian ja parodioitujen tekstien välinen ero? Edellä mainitun Deleuzen ja Guattarin maineikaan teoksen kaltaisia töitä lukiessa syntyy ilmikuva, jonka mukaan nämä kirjoitukset sisältävät kevyessä hengessä kirjoitettua materiaalia, jollaista useimmat älykkäät ihmiset pystyisivät lyhyehkön perehtymisjakson jälkeen itsekin tuottamaan. Ymmärtääkseni Sokalin parodian päätarkoituksena oli osoittaa, että *ilmikuva on oikea*. Sen onnistuminen tukee oletusta, jonka mukaan esimerkiksi Lacanin, Deleuzen, Guattarin ja Derridan tuotantoon epäilemättä perehtyneet *Social Text* -lehdet editorit eivät pysty erottamaan heidän töitään sellaisista teksteistä, joissa heidän käyttämiään käsitteitä asetetaan peräkkäin umpimähkäsellä tavalla – ja jos tämä on totta, parodian ja parodioitujen tekstien välistä eroa ei ole.

I. A. Kieseppä

Huhtikuussa saapuu niin&näin-lehden kutsumana Tampereen yliopistoon vierailulle Lontoon Middlesex University'ssa filosofiaa opettava **Jonathan Rée**, joka on lehtemme lukijoille tuttu jo kahden käännösartikkelin kautta – "Englantilainen filosofia 1950-luvulla" ilmestyi numerossa 3/94 ja "Kääntäjän paluu" numerossa 3/97.

Rée on brittifilosofian pitkän linjan vaikuttaja ja mm. Iso-Britannian laajalevikkisimmän filosofisen lehden *Radical Philosophy*n perustajajäsen ja pitkäaikainen toimittaja. Tampereella Rée pitää työseminaarin, yleisöluennon sekä luento- ja keskustelutilaisuuden filosofian kääntämisen problematiikasta. Ajat ja paikat seuraavassa; seminaariin osallistuvilta pyydetään ennakoilmoittautumista, muut tilaisuudet ovat kaikille avoimia.

Seminaari "Writing and Reading Philosophy" (aiheina filosofian kirjoittaminen, julkaiseminen ja seuraaminen eri konteksteissa; filosofian opetus, mannermainen/brittiläinen, historia, historisismi ja filosofian historia yms.): **torstai 16.4. 10-16**, kokoushuone 3, päärakennus sekä **perjantai 17.4. 10-12**, kokoushuone 3.

Yleisöluento History, historicism and Philosophy: **perjantai 17.4. 13-15**, Paavo Koli -luentosali, Pinni.

Luento ja keskustelutilaisuus filosofian kääntämisestä ja kääntämisen filosofiasta: lauantai 18.4. 12-15, luentosali C VI, päärakennus. Yhteistyötahoina Filosofian laitos, Käännöstieteen laitos ja Osuuskunta Vastapaino.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset:
Mikko Lahtinen, ptmila@uta.fi; (03-) 223 0120 (koti)
Tuukka Tomperi, fituto@uta.fi; 040-568 2118